

Διαχείριση Φαρμακευτικών Αποβλήτων Οικιακής Προέλευσης

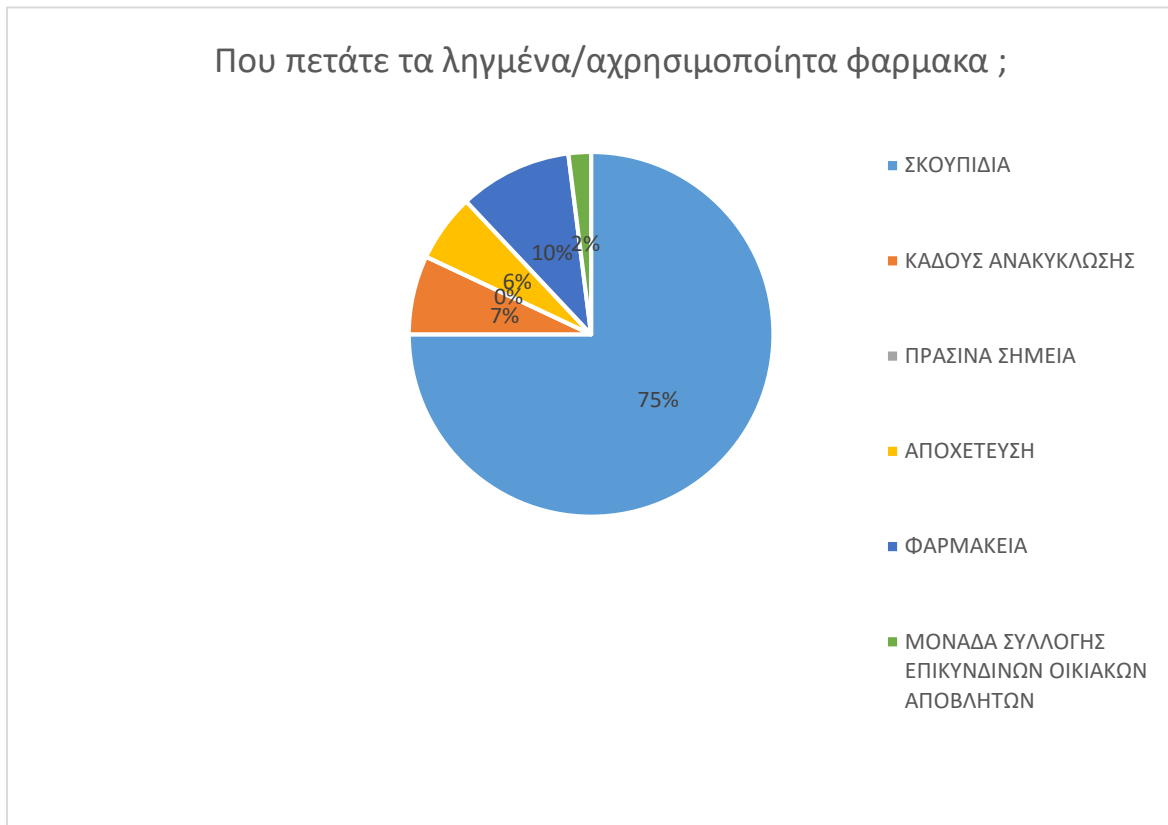
Είναι ευρέως αποδεκτό πως η χρήση φαρμακευτικών προϊόντων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εύρυθμης λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού. Αν και τα ευεργετικά αποτελέσματα των φαρμακευτικών προϊόντων στην ανθρώπινη υγεία είναι ποικίλα, η μη ορθολογική απόρριψη και διαχείριση των ληγμένων ή αχρειαστων φαρμακευτικών προϊόντων, επιφέρει τεράστια προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον. Χαρακτηριστικά παραδείγματα καταστροφής είναι η μείωση της βιοποικιλότητας, η ρύπανση των υδάτων αλλά και του εδάφους. Κυρίως, όμως, πλήττεται η ανθρώπινη υγεία.

Ομάδα μαθητών του Θέκλειου Γυμνασίου ανέλαβε να διερευνήσει όλα όσα γνωρίζουν οι πολίτες της κοινότητάς τους για τον ορθολογικό τρόπο απόρριψης των ληγμένων ή αχρειαστων φαρμακευτικών ουσιών. Για τον σκοπό αυτό ετοίμασαν ερωτηματολόγια, τα οποία μοίρασαν σε όλους τους μαθητές/τριες, γονείς/κηδεμόνες και εκπαιδευτικούς του σχολείου. Τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτηθέντες, ήταν απογοητευτικά. Άξιο αναφοράς είναι ότι σε συνδυασμό με το ερωτηματολόγιο, παρασχέθηκε επιπλέον έντυπο για τη συλλογή φαρμακευτικών προϊόντων, τα οποία κρίνονται ακατάλληλα για χρήση. Η συλλογή των φαρμάκων πραγματοποιήθηκε στη σχολική μονάδα του Θέκλειου Γυμνασίου και πραγματικά η ανταπόκριση ήταν πολύ μεγάλη, παρά το μικρό χρονικό περιθώριο συλλογής. Τα φάρμακα που συλλέχθηκαν μεταφέρθηκαν από τους ίδιους τους μαθητές στη Μονάδα Συλλογής Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων.

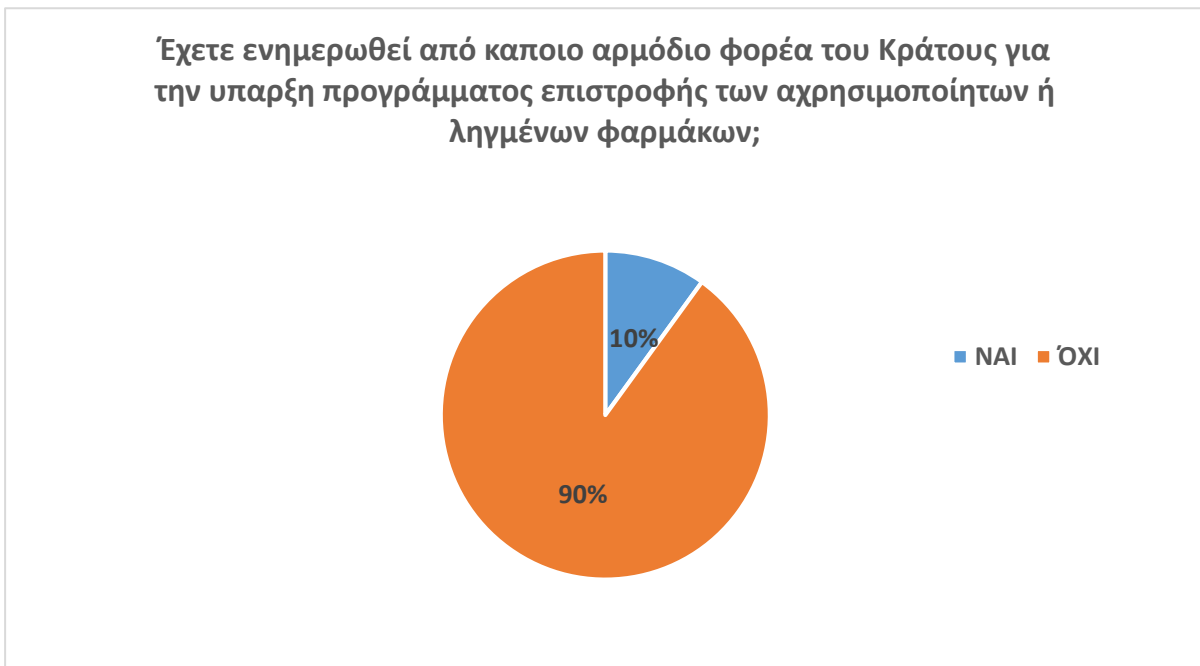

Η φωτογραφία παρουσιάζει φάρμακα που συλλέχθηκαν στη σχολική μονάδα και που πιθανόν θα κατέληγαν ως σκουπίδια στο φυσικό περιβάλλον.

Αποτελέσματα και Συμπεράσματα που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια:

- Μεγάλο ποσοστό των μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών, γονέων/κηδεμόνων δεν είναι ενήμερο ως προς το πού απορρίπτονται τα αχρησιμοποίητα φάρμακα, με αποτέλεσμα να καταλήγουν στα σκουπίδια.

- Μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων δεν έχει ενημερωθεί για την ύπαρξη Μονάδων Συλλογής Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων, όπου συλλέγονται τα αχρησιμοποίητα/ληγμένα φαρμακευτικά προϊόντα.

Δυστυχώς, πολλοί συνάνθρωποί μας αδιαφορούν για το γεγονός ότι ο πλανήτης μας και οι οργανισμοί που κατοικούν σ' αυτόν κινδυνεύουν λόγω της συσσώρευσης επικίνδυνων φαρμακευτικών ουσιών στη στεριά, στο υδάτινο περιβάλλον αλλά και σε όλους τους οργανισμούς. Είναι στενάχωρο το γεγονός ότι δεν αντιλαμβάνονται πως οτιδήποτε απορρίπτεται στο περιβάλλον με οποιονδήποτε λανθασμένο τρόπο θα καταλήξει, μέσω των τροφικών αλυσίδων, σε όλους τους οργανισμούς, προκαλώντας τραγικές συνέπειες ακόμη και στους ίδιους τους ανθρώπους.

Παρά ταύτα, ένα αξιοσημείωτο και πολύ ενθαρρυντικό μήνυμα που λάβαμε από όλους όσους κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο είναι ότι αν είχαν γνώση για την ύπαρξη σημείων συλλογής των αχρησιμοποίητων ή ληγμένων φαρμακευτικώνσκευασμάτων, θα μετέφεραν αυτά τα προϊόντα για απόρριψη στα ανάλογα σημεία. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των δραστικών ουσιών που καταλήγουν στο περιβάλλον και στους οργανισμούς και κατ' επέκταση τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον.

Προτεινόμενες ενέργειες και πιθανές βιώσιμες λύσεις.

- Επιθυμείται η παροχή κατάλληλης ενημέρωσης σε όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας, προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τους κινδύνους που προκύπτουν από τη μη ορθολογική απόρριψη των φαρμακευτικών προϊόντων στον πλανήτη μας.
- Είναι ανάγκη να εντατικοποιηθούν οι εκστρατείες ενημέρωσης και επιμόρφωσης του κοινού, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθολογική απόρριψη μη χρήσιμων οικιακών φαρμακευτικών προϊόντων.
- Προτείνεται η παροχή μιας μικρής επιβράβευσης, ως κίνητρο για τους πολίτες, με βάση την ποσότητα των υπολειμμάτων ή των ληγμένων φαρμακευτικώνσκευασμάτων που μεταφέρουν στα σημεία συλλογής.
- Είναι απαραίτητο να αυξηθούν τα σημεία συλλογής των οικιακών φαρμακευτικών αποβλήτων.
- Οι χώροι συλλογής των ληγμένων οικιακών φαρμακευτικών προϊόντων είναι ιδανικό να βρίσκονται σε πιο προσιτές τοποθεσίες για το ευρύ κοινό.
- Οι πολίτες χρειάζεται να επιστρέφουν τα υπολείμματα φαρμάκων που έχουν στην κατοχή τους, συμπεριλαμβανομένων των ληγμένων, των ακατάλληλων για χρήση ή φάρμακων που δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν, στα ειδικά σημεία συλλογής (Πράσινα Σημεία, Μονάδα Συλλογής Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων και Φαρμακεία).
- Οι προμηθευτές φαρμακευτικών προϊόντων είναι ανάγκη να τηρούν την υποχρέωση που έχουν τόσο να παραλαμβάνουν από το κοινό τα φάρμακα οικιακής προέλευσης που θεωρούνται απορριπτέα, όσο και να το ενημερώνουν για την διαδικασία επιστροφής στα ενδεδειγμένα σημεία ακολουθώντας τους Περί Αποβλήτων Κανονισμούς του 2023, όπως αυτοί είναι δημοσιευμένοι στην Επίσημη Εφημερίδα του Κράτους.

Μέσω της εξάλειψης ή και της μείωσης των μη ορθολογικών απορρίψεων των επικίνδυνων φαρμακευτικών ουσιών μπορούμε να πετύχουμε βελτίωση της ποιότητας του νερού και των αποχετεύσεων που αποτελεί, στόχο 6 του Ο.Η.Ε. για αειφόρο ανάπτυξη.

Κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου καθώς δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι έχουμε προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές στον πλανήτη μας. Γι' αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να αντιληφθούμε αυτή την κατάσταση άμεσα και να επιδιώξουμε την διόρθωση του τρόπου σκέψης και δράσης μας προτού είναι πλέον αργά. Είναι χρέος όλων μας, να υιοθετήσουμε μια σωστή στάση και να επηρεάσουμε θετικά τους γύρω μας, προκειμένου να προστατευθεί ο πλανήτης μας και να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες που θα επηρεάσουν τις μελλοντικές γενιές. Η αειφορία αποτελεί κοινωνική ευθύνη όλων μας. Ας μην λησμονούμε πως εμείς θέτουμε τα θεμέλια ενός περιβάλλοντος που θα κληρονομήσουν οι απόγονοί μας. Γι' αυτό αξίζει να κληροδοτήσουμε ένα βιώσιμο περιβάλλον στις μελλοντικές γενιές.

Βιβλιογραφία:

1. <https://www.offsite.com.cy/eidiseis/topika/syntoma-kai-anakyklosi-farmakon-stin-kypro-pos-tha-ginetai>
2. Οι Περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων Φαρμακευτικών Προϊόντων Οικιακής Προέλευσης) Κανονισμοί του 2021 - Nomoplatform
3. ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - Ανακοινώσεις (moa.gov.cy)
<http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/104A1D4DC5647523C2258983004761A9?>
4. 13 Οκτωβρίου, 2023 – Επικίνδυνα Απόβλητα (epikindynaaroplita.com)
5. <https://unric.org/el/%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%BF%CF%83-6-%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%B1%CF%81%CE%BF-%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7/>
6. Εκδήλωση του Τμήματος Περιβάλλοντος για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος με θέμα «Πρόληψη της πλαστικής ρύπανσης» και παρουσίαση του υπό εξέλιξη έργου «Χωριστή συλλογή και διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων από τα νοικοκυριά» – Επικίνδυνα Απόβλητα (epikindynaaroplita.com)

Μαθητές/τριες: ΖΝΤΡΑΒΚΟΒΙΤΣ ΜΙΛΑ Γ1

ΧΑΜΕΤ ΜΑΡΙΑ Γ1

ΣΑΡΙΜΠΑΚΙΡΙΔΟΥ ΛΟΥΜΠΑ Γ2